

University of Groningen

Het praecarcinoom

Erp, Josephus Petrus van

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1925

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Erp, J. P. V. (1925). Het praecarcinoom. Groningen: De Waal.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SLOTBESCHOUWING.

Met de bestaande theorieën over het ontstaan van kanker eischte tot dusver het gebruik van het woord „prae-carcinoom” groote voorzichtigheid. Overal waar cellen zich deelen (BOVERI), overal waar cellen uit hun verband geraakt zouden zijn (COHNHEIM, RIBBERT), overal waar chronische prikkeling is (VIRCHOW), kan carcinoom ontstaan. Wil men nu al deze plekken als praecarcinomateuze celpartijen opvatten — en dit was tot dusverre de beteekenis van het woord praecarcinoom — dan verdient het gebruik van dit woord geen aanbeveling, omdat de mogelijkheid, dat werkelijk op die plaatsen kankergroei ontstaat, ten slotte zeer gering is. Geen chirurg zou bereid zijn om hier operatief in te grijpen, omdat hij de kans, dat hier carcinoom ontstaat, te klein acht. Als zoodanig was dan ook het gebruik van het woord praecarcinoom niet juist.

Met praecarcinoom kan alleen bedoeld zijn een aandoening, waarvan wij de zekerheid hebben, dat in een groote reeks van de gevallen er de maligne dieptegroei uit voortkomt.

De nieuwere proeven over het teercarcinoom hebben ons geleerd, dat een morphologisch als goedaardig te herkennen epitheelformatie door *geleidelijke* verandering in een maligne groei kan overgaan, en voor een tusschenstadium tusschen goed- en kwaadaardige woekering, waarbij reeds een beginnende polymorphie der cellen op een naderenden tumor-

groei wijst, is dus de naam „praecarcinoom” zeer zeker toelaatbaar.

Waar wij nu in de menschelijke pathologie een voorbeeld zien van epitheelaandoeningen in welker gebied wij carcinoom zien optreden en waarvan de verhouding juist zóó schijnt te zijn als bij het teercarcinoom, daar ligt het voor de hand ook hier van praecarcinoom te spreken. En zoo zal zeer zeker degene, die — om eens een voorbeeld te noemen — leukoplakische plekken onderzoekt en daarin aantreft een beginnende celatypie en verschijnselen van dyskeratose, met recht deze plekken praecarcinoom kunnen noemen. Sprak hij vroeger van een praecarcinoom, dan ging hij niet verder dan met op de toevallige coïncidentie — van leukoplakie en carcinoom — te wijzen; nu kan hij het bewust doen, met de kennis van de ontwikkelingsgeschiedenis van het experimenteele carcinoom.

Met mijn onderzoek over de dislokatie der mitosen in geteerd epitheel en over het optreden van tumorvorming in regenerereend epitheel, beoogde ik de veranderingen aan epitheel te belichten, die blijkbaar met den naderenden tumorgroei in verband moeten worden gebracht. Het is als een klein steentje voor het gebouw, dat de geleidelijke ontwikkeling van het carcinoom moet voorstellen.

Dat carcinoom geleidelijk kan ontstaan, brengt met zich, dat het begrip praecarcinoom aanvaard moet worden.

Alles wijst er op, dat men met de mogelijkheid moet rekening houden, dat de infiltratieve dieptegroei van het epitheel wellicht niet meer het eenige criterium is voor de kwaadaardige celontaarding. Het is niet onmogelijk, dat eens zal blijken, dat epitheelcellen reeds als gezwelcellen moeten worden beschouwd, voordat ze den dieptegroei vertoonen. En, wat men nu nog praecarcinoom noemt, zal wellicht later met toekomstige onderzoekingsmethoden — waarbij ik waarlijk niet alleen aan het microscoop denk -- als carcinoom moeten worden opgevat. Voorloopig echter aanvaardden wij het begrip „praecarcinoom”, als een cellengroei, die zich histologisch voordoet, als een epitheelwoekering,

waaraan nog onvoldoende de kenmerken van maligniteit aanwezig zijn. Aan den anderen kant zijn er zooveel verschillen met de hypertrophische woekeringen, dat hij daaronder niet kan worden gerangschikt. Uit de genese van den proefondervindelijken gezwelgroei weten wij, dat deze epitheelwoekeringen vroeg of laat in een in alle opzichten maligne groei kunnen overgaan.